

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30)

Izdalo: Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
Uredili: Andrej Ograjenšek, Petra Žagar in Tit Neubauer
Oblikovanje: Minibig, Simon Trampuš s.p.
Prelom: Minibig, Simon Trampuš s.p.
Tisk: Tiskarna Print Point
Naklada: 100 kosov

Ljubljana, maj 2023

5	Nagovor ministra, dr. Igorja Papiča k drugi izdaji
8	Nagovor v.d. generalnega direktorja Direktorata za znanost in inovacije, dr. Tomaža Boha
10	Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30)
18	Cilji 1. Učinkovito upravljanje znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema
22	Cilji 2. Okrepljena vlaganja v raziskave in inovacije
24	Cilji 3. Karierni razvoj raziskovalcev in raziskovalk ter odlična znanost
26	Cilji 4. Odlična in mednarodno konkurenčna raziskovalna infrastruktura
28	Cilji 5. Pospešeno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom, prenos znanja in inovacije
32	Horizontalni cilji

Kazalo

Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30)

dr. Igor
Papič

minister za visoko
šolstvo, znanost in
inovacije

Spoštovani,

pred vami je ponatis Znanstvenoraziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2030. Pri pripravi besedila strategije je sodeloval širok krog predstavnic in predstavnikov znanstvenoraziskovalne in inovacijske skupnosti. Njeno nastajanje je spremljala nova družbena resničnost pandemije COVID-19, ki je prizadevanjem za uveljavitev načel odprte znanosti, odprto dostopno raziskovalno infrastrukturo ter povezovanje med raziskovalnimi institucijami in gospodarstvom dala dodaten zagon. Za učinkovit spopad z novimi izzivi je bilo treba v najkrajšem možnem času teoretične razprave prenesti v prakso.

Poleg pandemije so se v svetu spremenila geopolitična razmerja, ki so prinesla tudi vprašanje suverenosti, še posebej tehnološke suverenosti Evrope. Podnebne spremembe, zeleni prehod in digitalizacija, vključno z umetno inteligenco, se odvijajo vse hitreje in prežemajo vse pore družbenega življenja. Orodja, temelječa na umetni inteligenci, bodo igrala pomembno vlogo pri obvladovanju neizmerne globalne znanja, hkrati pa lahko predstavljajo sredstvo ali orodje manipulacije, vir neresničnih novic in psevdoznanstvenih dokazov.

Na ravni Evropske unije (EU) se intenzivneje kot kadarkoli do zdaj razvija Evropski raziskovalni prostor (ERA). Skupne pobude v obliki Misij EU, Evropskih partnerstev ter povezovanje ekosistemov so začele dobivati jasnejšo podobo. Vzpostavljajo se povezave na nekaterih ključnih področjih, kot na primer zelene vodikove tehnologije, čipi in surovine. V Sloveniji moramo v tesnem sodelovanju med znanostjo, izobraževanjem, gospodarstvom in javnostjo izvesti premislek glede vključevanja v te tokove, ki predstavljajo priložnost in izziv za nadaljnji razvoj znanosti in inovacij, ter s tem povezati pričujočo strategijo s Strategijo pametne specializacije in drugimi strategijami, ki se neposredno povezujejo z znanstvenoraziskovalno dejavnostjo.

Druga izdaja strategije nam ponuja priložnost, da se ozremo na njeno dosedanje uresničevanje in ocenimo uspešnost zastavljene poti. Ugotovimo lahko, da so bili ključni izzivi ustrezno identificirani. Ukrepi ustrezno umeščajo Slovenijo v ERA in nas tudi zaradi zastavljenih ciljev povezujejo z najrazvitejšimi državami EU. V času od sprejema strategije so bili sprejeti tudi nekateri akcijski načrti, ki podrobneje opredeljujejo korake za doseg ciljev. Zbližali smo področji znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti ter ju združili v okviru enotnega ministrstva, ki skupaj z visokim šolstvom tvorita razvojni trikotnik znanja in družbenega razvoja. Maja 2023 je zaživela tudi Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS), ki bo omogočila lažji prenos akademskega znanja v prakso, torej v gospodarstvo in širšo družbo.

V Znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 smo si zadali tudi cilj, da povečamo sredstva za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost. Proračun za leto 2023 in načrti za naprej kažejo, da se načrtovani cilj uresničuje. Ob povečanem obsegu financiranja lahko že zaznamo prve učinke večje institucionalne avtonomije ter drugih sistemskih sprememb, ki jih je prinesla nova zakonodaja. Načrtujemo tudi združitev vseh razpoložljivih virov in njihovo usmeritev v skupne cilje. S tem vzpostavljamo »vsevladni« pristop k znanstvenoraziskovalni dejavnosti. Oblikovanje vseh področnih javnih politik mora biti podkrepljeno z znanstvenimi dognanji, saj bomo zgolj na takšen način lahko zagotovili rešitve za izzive, ki so pred nami, in ponudili vsebinsko ustrezne ukrepe.

Področje inovacij je bilo v preteklosti (pre)pogosto obravnavano premalo intenzivno in konkretno, saj predstavlja sfero, ki ni niti izključno raziskovalna niti izključno gospodarska. Z reformami in ukrepi, ki temeljijo na pričujoči strategiji, želimo povezati in povečati predvidljivost celotnega področja od bazične znanosti do komercializacije izdelkov in storitev.

Znanstvenoraziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2030 mora ostati živ dokument, ki bo skupaj z akcijskimi načrti na posameznih področjih predstavljal zemljevid za doseganje zastavljenih ciljev. Krovni družbeni cilj ostaja vseskozi enak – boljše življenje za vse, brez obremenitev za prihodnje rodove. Verjamem, da bomo k temu prispevali vsi predstavniki in predstavnice znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema, pri čemer nas bo vodila tudi strategija, ki je pred vami.

dr. Igor Papič
minister za visoko šolstvo, znanost in inovacije

dr. Tomaž Boh

v.d. generalnega direktorja Direktorata za znanost in inovacije

Znanstvenoraziskovalna in inovacijska dejavnost je bila v Sloveniji vedno pomembna vsaj z jasnimi deklarativnimi priznanjem, da je ključnega pomena za družbeni razvoj. Hkrati pa izkušnje z izvajanjem Resolucije o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 kažejo, da je tudi dobro domišljena strategija obsojena na šibko uresničevanje, če zanjo niso zagotovljene ustrezne zakonske podlage in potrebna finančna sredstva.

S sprejetjem Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti vzpostavljamo trdni sistemski in finančni okvir, ki bo zagotovil ustrezno avtonomijo znanstvenoraziskovalnega dela in raziskovalnih institucij, jasno opredelil odgovornosti ter zagotovil finančno in organizacijsko stabilnost. Zato verjamem, da so cilji, opredeljeni v besedilu strategije, ki je pred vami, smeli in ambiciozni, a hkrati uresničljivi.

Slovenija ima pri vzpostavljanju evropskega raziskovalnega prostora pomembno vlogo. Med slovenskim predsedovanjem Svetu Evropske unije so bili namreč oblikovani temelji prihodnjega upravljanja evropskega raziskovalnega prostora (ERA), ki ga države članice in Evropska komisija intenzivno dograjujeta v sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki. Tudi ReZrIS30 je trdno umeščen v okvir ERA, saj kot strateške cilje poudarja tudi temeljne gradnike ERA.

Strategija je nastajala daljše obdobje, temeljni cilji so namreč nastajali že ob evalvacijah predhodne strategije in pripravi izhodišč za predsedovanje. ReZrIS30 določa pet tematskih ciljev, ki so konkretizirani z ukrepi in horizontalnimi cilji. Nadaljnja konkretizacija ukrepov in

opredelitev meril za spremljanje bosta izvedeni v področnih akcijskih načrtih, katerih veljavnost bo časovno krajša in se bodo po potrebi lahko prožno prilagajali novim družbenim okoliščinam. Splošni cilj Slovenije je, da se do leta 2030 uvrsti v skupino vodilnih inovatorov na lestvici evropskega inovacijskega indeksa, zato se na primarni ravni spremljanja spremljajo kazalniki evropskega inovacijskega indeksa, kar bo med drugim omogočilo tudi mednarodno primerjavo.

Ključni mejniki v pripravi ReZrIS30

- 30. marca 2020 je Svet za znanost in tehnologijo imenoval delovno skupino za pripravo izhodišč za raziskovalno in inovacijsko strategijo Slovenije.
- 20. januarja 2021 je Svet za znanost in tehnologijo sprejel izhodišča za raziskovalno in inovacijsko strategijo do leta 2030.
- 17. decembra 2021 je Vlada Republike Slovenije sprejela predlog Resolucije o Znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030.
- 23. marca 2022 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Resolucijo o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030.

Znanstvenoraziskovalno delo in inovacije sta področji, ki sta ključni za trajnostni razvoj družbe in zagotavljanje visoke kakovosti življenja za vse. Sistemski okvir za ustrezn razvoj je vzpostavljen, uspešno smo vključeni v mednarodni prostor in zato verjamem, da bo naslednje desetletje v Sloveniji desetletje uspešnega razvoja, temelječega na znanju – znanosti in inovacijah. Sistem bo vključujoč in odprt, zato verjamem, da bo vsak od deležnikov prispeval svoj delež h končnemu uspehu.

Vsem sodelujočim pri pripravi dokumenta kakor tudi vsem, ki boste sodelovali pri njegovem uresničevanju, se iskreno zahvaljujem.

UVOD

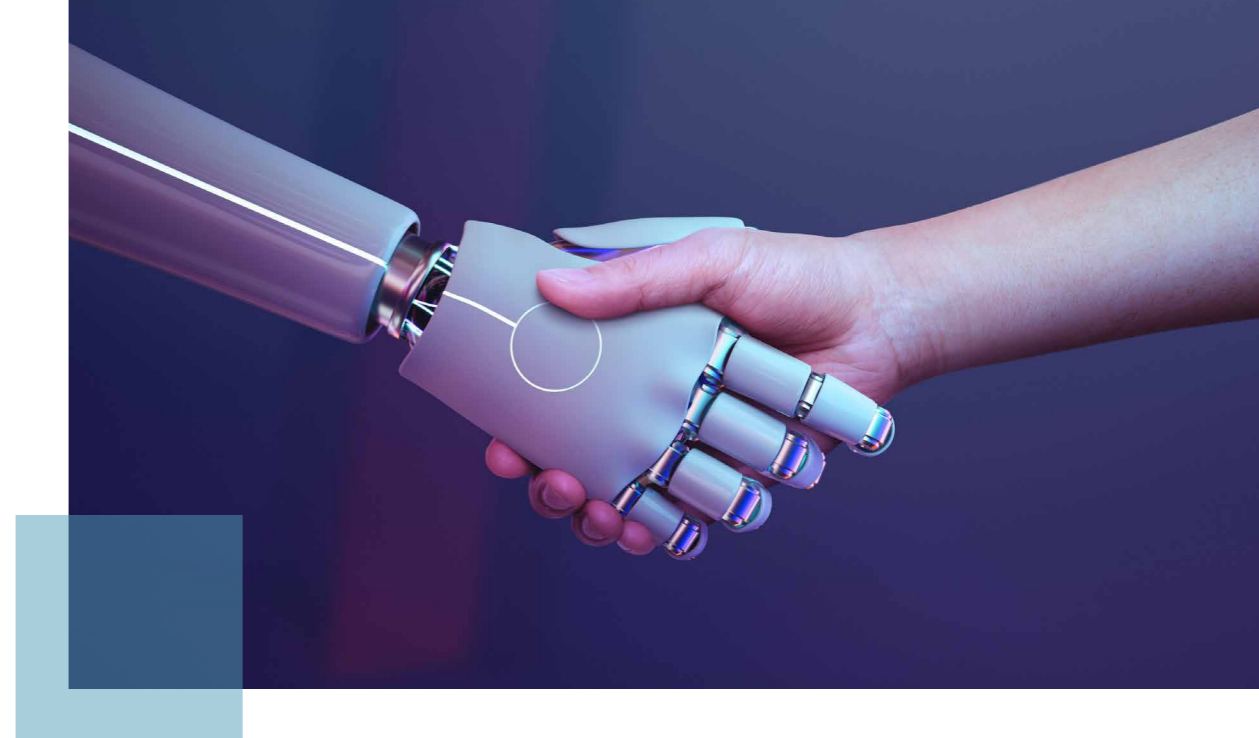
Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30)

Na znanju in inovacijah temelječa družba je družba prihodnosti. Pri tem imajo osrednjo vlogo raziskave in inovacije, ki jim morajo slediti odločitve sektorskih politik, zato predstavljajo ključni povezovalni element družbe. Znanstvenoraziskovalna in inovacijska dejavnost namreč sistematično razvijata novo znanje, veščine in kompetence ter njihovo uporabo za trajnostni razvoj, izboljšanje kakovosti življenja in blaginjo vseh.

Slovenija se je z zadnjim merjenjem evropskega inovacijskega indeksa leta 2021 uvrstila na 15. mesto med članicami EU, kar je pomenilo, da je ostala v skupini držav zmernih inovatorok. Inovacijska uspešnost EU se je izboljševala v celotnem obdobju 2014–2021. V Sloveniji se je v letih 2018–2020 poslabševala, leta 2021 pa se je ta trend prekinil in obrnil navzgor. Države članice Evropske unije so se zavezale, da bodo do leta 2020 povečale obseg financiranja raziskovalne in razvojne dejavnosti ter dosegle cilj 3 % BDP za raziskovalno-razvojno dejavnost (RRD). Medtem ko se Evropska unija temu cilju približuje s počasno rastjo, je Slovenija v obdobju izvajanja RISS 2011–2020 izgubila veliko prednost in padla pod evropsko povprečje. Države, ki so vodilne inovatorke Evropske unije, vlagajo

v raziskovalno in inovacijsko dejavnost več kot trikrat več finančnih sredstev na prebivalca za RRD kot Slovenija.

Znanstvenoraziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2030 (v nadaljevanju: ReZrIS30) je ključni strateški dokument za področje raziskav, razvoja in inovacij, povezanih s področji družbenega, gospodarskega in trajnostnega razvoja ter družbenimi izzivi. Dodaten zagon in osredotočenost bodo ukrepi, opredeljeni v ReZrIS30, dobili z izvajanjem Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), ki v reformnem delu nadgrajuje in operacionalizira ReZrIS30 ter Programom evropske kohezijske politike 2021–2027.

ReZrIS30 se neločljivo vsebinsko prepleta z nacionalnim programom visokega šolstva, oba sta usklajena s Strategijo razvoja Slovenije 2030, komplementarno pa se povezuje tudi z drugimi področnimi strateškimi dokumenti na nacionalni ravni (npr. Slovensko industrijsko strategijo 2021–2030, Slovensko strategijo pametne specializacije, Nacionalnim energetskega in podnebne načrta, Nacionalnim programom varstva okolja 2030, Digitalno Slovenijo ter Nacionalnim programom spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v RS do leta 2025, Slovenija – dežela inovativnih zagonskih (startup) podjetij). ReZrIS30 zagotavlja okvir, v katerega se tako vsebinsko kot finančno umeščajo tudi druge strategije na posameznih področjih družbenega in gospodarskega delovanja (npr. zdravstvo, podnebje, okolje ...).

Na izvedbeni ravni bodo ReZrIS30 dopolnjevali akcijski načrti ter področni strateški dokumenti (Načrt razvoja raziskovalnih infrastruktur, Akcijski načrt za področje odprte znanosti, Akcijski načrt za pisarne za prenos

znanja in Akcijski načrt za področje enakih možnosti). V akcijskih načrtih bodo opredeljene dejavnosti v okviru zapisanih ukrepov skupaj s terminskimi načrti izvedbe, kazalniki in predvidenim obsegom financiranja.

ReZrIS30 temelji na izhodiščih in usmeritvah, ki jih je 20. januarja 2021 sprejel Svet za znanost in tehnologijo Republike Slovenije (v nadaljevanju: SZT) in obravnavajo ključne izzive, pred katerimi je Slovenija, tj. družbene izzive, izzive na mednarodni in državni ravni in navsezadnje na organizacijski ravni. Zaradi vsebinske prepletenosti izzivov se tematike pojavljajo v okviru različnih izzivov, krovni cilji pa vsebujejo vse bistvene poudarke SZT.

Cilji upoštevajo novo nastajajoči okvir Evropskega raziskovalnega prostora (ERA), znotraj katerega se oblikujejo nacionalne politike na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti ob upoštevanju širšega geografskega vidika raziskav in inovacij ter internacionalizaciji raziskovalnih

dejavnosti. Cilj krepitve in novega zagona evropskega raziskovalnega prostora je povečati konkurenčnost ter predvsem blagostanje prebivalcev EU, saj se je Evropa znašla pred velikimi družbenimi, gospodarskimi, varnostnimi in okoljskimi izzivi. Za uresničitev tega je nujno treba udejanjiti zeleno in digitalno preobrazbo.¹

Evropska unija svojo razvojno strategijo utemeljuje na iskanju novih, okolju prijaznih proizvodnih načinov, novih prebojnih tehnologij in novih oblik dela. Posamezni deli Evropske unije svoje razvojne strategije povezujejo s pospešenim razvojem raziskovalnih potencialov. Za učinkovito spopadanje z družbenimi izzivi mora biti znanstvenoraziskovalna dejavnost kot horizontalna dejavnost vključena v vse sektorske politike. Vključena mora biti in vplivati mora na vse družbene procese,

ne samo na gospodarstvo, ampak tudi npr. na zdravstvo, obrambo in zaščito, javno upravo, kulturo in druge storitvene dejavnosti (npr. turizem) ipd.

Na pomen vključenosti znanja v vse družbene podsisteme je opozarjala tudi predhodna raziskovalna in inovacijska strategija (RISS 2011–2020). Ob prelomnih tehnoloških spremembah in izzivih je posebej poudarila korenite družbene spremembe zadnjih desetletij, ki so še aktualne. To je vneslo dodatna tveganja in bolj nepredvidljivo družbeno dinamiko. Izbruh epidemije COVID-19 je pokazal, da sonaraven razvoj ni odvisen samo od poznavanja naravnih in družbenih procesov, temveč tudi od predvidevanja njihovega nadaljnega razvoja in sposobnosti odzivanja nanje. Ob tem je znova stopil v ospredje pomen znanosti za družbo, raziskovalna

skupnost pa se je začela še močneje zavedati pomena interdisciplinarnega in transnacionalnega sodelovanja. Le znanost, podkrepljena z odprtostjo (tako rezultatov raziskovalnih dejavnosti kot raziskovalne infrastrukture), je lahko ponudila hiter in učinkovit odziv na nepričakovane izzive pandemije, ki so pomemben družbeni izziv.

Naravne nesreče in podnebne spremembe so pomemben kazalnik okoliščin, izzivov in tveganj, ki jih spremljajo človeška prizadevanja za blagostanje; od neenakega družbenega razvoja do neodgovornega ravnanja z okoljem. Odgovor globalne družbe na to predstavlja Agenda 2030 in iz nje izhajajoči cilji trajnostnega razvoja (Sustainable development goals – SDG)², pri katerih pa je ozko grlo njihovo uresničevanje. Zato morajo ukrepi znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike prispevati k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. Prenos rezultatov raziskav v gospodarstvo oziroma družbo je mogoč samo s celostnim pristopom k obravnavi družbenih izzivov, interdisciplinarnim sodelovanjem in uvajanjem načel odprtosti v znanosti. Prehod v t. i. »Družbo 5.0« temelji na človeku, katerega odgovorno ravnanje je v središču, pri tem pa morata biti gospodarska rast in družbeni napredek podrejena krepitvi sonaravnega in trajnostnega razvoja, demokracije, enakosti, izboljšanja kakovosti življenja in blaginje vseh.

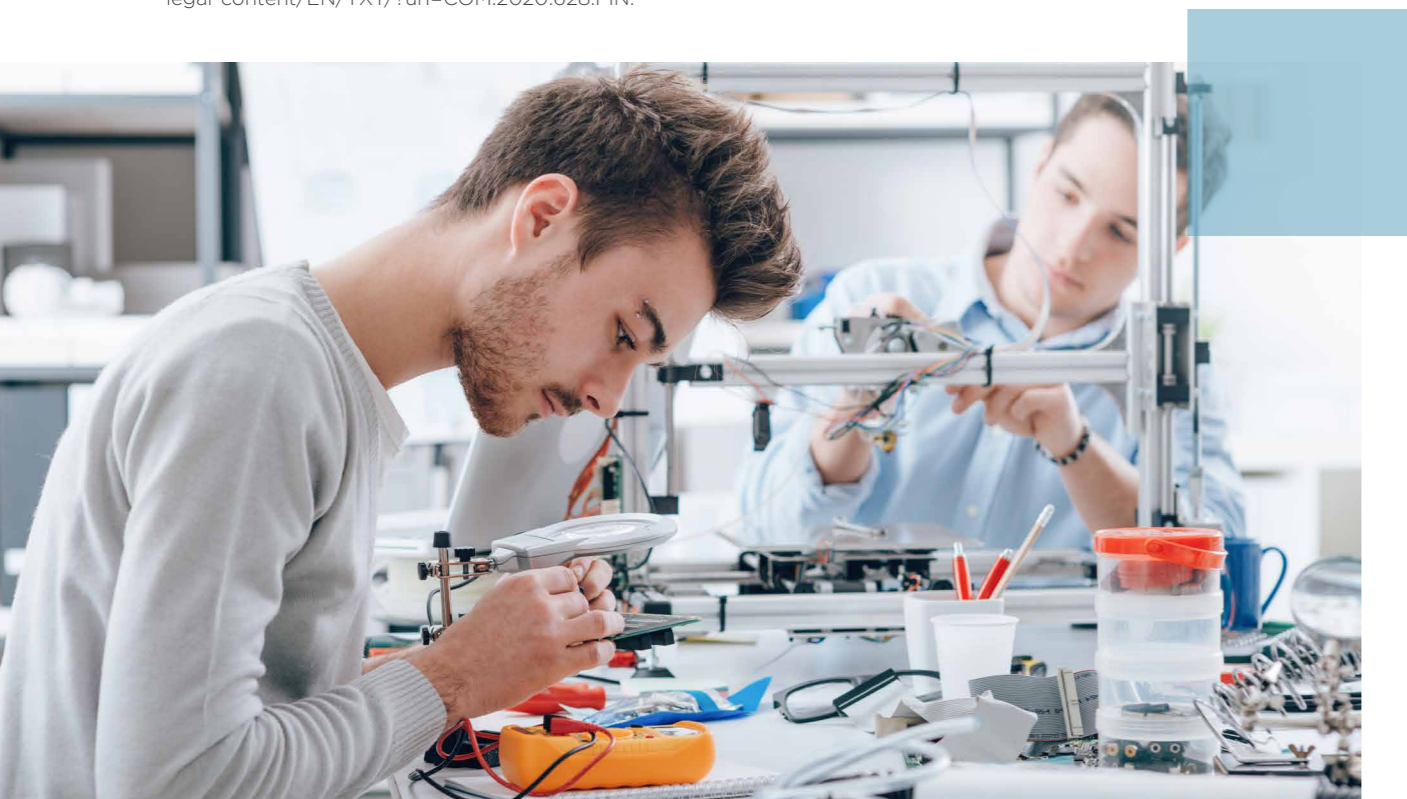
Znanstvenoraziskovalna in inovacijska dejavnost morata postati nosilni steber napredka, z ustreznimi prioriteto vladne politike in financiranjem nad povprečjem EU. Vlada mora prispevati k sprejetju razvojne strategije, ki vodi k doseganju kritične mase in boljših obetov za globalno odličnost, potrebno je večje odpiranje za mednarodno sodelovanje in razvoj sodobnega inovacijskega ekosistema. Slovenija je dežela zagonskih podjetij in močnih inovatorjev z uspešnim sistemom prenosa znanja v gospodarstvo in družbo nasploh, kar bo omogočilo večjo dodano vrednost in prispevalo pomemben del prihodkov v državnem proračunu ob upoštevanju ustreznega in učinkovitega davčnega okolja. Več sodelovanja vodi v intenzivnejši prenos znanja, k rasti kulture inoviranja in povečanju števila inovacijsko aktivnih podjetij z visoko dodano vrednostjo.

Znanost spoštuje in krepi ustavna načela demokracije, vladavine prava in socialne države, delitve oblasti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter gospodarske, socialne in okoljevarstvene koristi pridobljenega znanja. Temelji na uresničevanju univerzalnih ciljev trajnostnega razvoja,³ s čimer presega osredotočenost na prostor EU in izkazuje vpetost in vpliv v globalni prostor. Znanost mora spoštovati in delovati po načelih družbeno odgovorne znanosti, na evropsko priznanih skupnih načelih in vrednotah evropskega raziskovalnega prostora.

¹ Sporočilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Novi ERP za raziskave in inovacije, dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:628:FIN>.

² Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 – povezava na dokument: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/uresnicvanje-agende-2030/>.

³ Dostopno na: https://unis.unvienna.org/unis/sl/topics/sustainable_development_goals.html.

Znanost, raziskave in razvoj prinašajo preizkušene postopke in izvirne rešitve, pri tem pa se je treba osredotočiti na naslednja **ključna področja**:

- 1 | dosledno zavzemanje za odlično znanost tako pionirsko kot prednostno/tematsko usmerjeno kot pogoj in jamstvo za ekološki, demokratični in socialno pravičen družbeni in ekonomski razvoj ter blaginjo in varnost;
- 2 | zagotavljanje privlačnega raziskovalnega okolja z ustreznim nagrajevanjem, tako finančnim kot nefinančnim, priznanjem družbene vloge raziskovalcev in raziskovalcev iz raziskovalnih organizacij (RO) in gospodarstva ter s tem večjo privlačnost poklica raziskovalca;
- 3 | vzpostavitev sistema za prepoznavo in razvoj potencialov na nišnih področjih, ki lahko pripomorejo k razvoju družbe kot celote;
- 4 | skrajšanje poti od znanstvenih ugotovitev do uveljavitve v družbi, zlasti na področju trajnostnega razvoja in medicine;
- 5 | zagotavljanje svobode znanstvenega raziskovanja prek avtonomije dela raziskovalnih organizacij in znanosti kot take v povezavi z njihovo/njeno odgovornostjo za doseganje zastavljenih ciljev in glede na njihovo/njeno soodvisnost od gospodarskega in družbenega razvoja;
- 6 | učinkovito in pregledno organiziranje raziskovalnega dela in transparentno ter povezano upravljanje in poslovanje podpornih ustanov (agencije, ministrstva) ter periodična mednarodna evalvacija raziskovalnih organizacij in sistema kot celote;
- 7 | skrb za vzgojo naslednjih generacij vrhunskih znanstvenic in znanstvenikov, ki vključuje ukrepe za začetek samostojne karijerne poti ob spodbujanju razvoja različnih kariernih poti, s posebno skrbjo za kariere raziskovalcev;
- 8 | zagotavljanje dostopa do vrhunske mednarodne raziskovalne infrastrukture in tudi do tehnološke, podjetniško-inovacijske infrastrukture in e-infrastrukture ter njihovo sprotno posodabljanje;
- 9 | krepitev interdisciplinarnosti raziskovanja z vključevanjem družbenih vidikov v raziskovanje in uveljavljanju raziskovalnih rezultatov tako na institucionalni kot tudi medinstitucionalni ravni;

- 10 | zagotavljanje transparentne periodične mednarodne evalvacije raziskovalnih organizacij in postopkov izbire financiranih znanstvenoraziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, ki bo temeljila na preglednem, mednarodno primerljivem sistemu vrednot in kazalnikov;
- 11 | proaktivno uvajanje načel odprte znanosti in odprtega inoviranja;
- 12 | spodbujanje policentričnega in diverzificiranega razvoja raziskovalnih organizacij.

Pri razvoju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti se bo obravnavalo zlasti:

- **stabilno financiranje** znanosti za doseganje novih spoznanj in izvirnih idej;
- spodbujanje tesnega **sodelovanja** med znanostjo in gospodarstvom za ekonomsko stabilnost slovenske družbe in njen napredek;
- učinkovito in transparentno **upravljanje in evalvacija** celotnega raziskovalnega prostora za uspešno in odlično znanost;
- vzpostavljanje privlačnih in **konkurenčnih pogojev za delo** ter skrb za karierni razvoj raziskovalcev in raziskovalcev do odlične znanosti;
- **krepitev in zagotavljanje** mednarodne povezanosti **infrastruktur** in gradnja lastnih infrastrukturnih zmogljivosti za privlačno raziskovalno okolje in povečano sodelovanje med raziskovalno sfero in gospodarstvom ter večjo mednarodno mobilnost;
- koordinirano **vključevanje raziskav in inovacij v vse sektorske politike** in središče razvojnih politik;
- trdna **vpetost** znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema **v Evropski raziskovalni prostor** (ERA) in širši mednarodni prostor, ki ga bo aktivno soustvarjal in bo vključujoč do vseh deležnikov v sistemu ter se bo odzival na družbene izzive.

Pri tem bo pomembno hkrati spodbujati odprto znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav ob hkratnem zagotavljanju družbeno odgovorne znanosti (etika in integriteta v raziskavah in pri raziskovalcih ter raziskovalkah) ter enakosti spolov in enakih možnosti na področju raziskav in inovacij.

PRIČAKOVANI RAZVOJNI UČINKI IN REZULTATI REPUBLIKE SLOVENIJE NA PODROČJU ZNANSTVENORAZISKOVALNE IN INOVACIJSKE DEJAVNOSTI DO LETA 2030

1. Slovenija se bo do leta 2030 razvila v uspešno na znanju in inovacijah temelječo družbo in se uvrstila v skupino držav **vodilnih inovatorok** na lestvici evropskega inovacijskega indeksa.
2. Javna vlaganja v znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost bodo do leta 2030 znašala 1,25 % BDP, pri čemer je že v letu 2027 obseg javnih vlaganj 1 % BDP, **celotna vlaganja** v znanstvenoraziskovalno, razvojno in inovacijsko dejavnost pa bodo **do leta 2030** obsegala **3,5 % BDP**.
3. Raziskave in inovacije bodo **usmerjene v področja**, ki obravnavajo ključna vprašanja za reševanje izzivov trajnostnega razvoja, skladnega s cilji Agende 2030, z njimi povezanega zelene in digitalne preobrazbe ter Slovensko strategijo pametne specializacije, ki zadevajo predvsem:
 - 1 | raziskave na področju okolja, trajnostnega gospodarjenja in ohranjanja naravnega okolja, virov, biotske raznolikosti, kmetijstva, gozdarstva in hrane, vzdržne ter racionalne rabe virov;
 - 2 | digitalna preobrazba gospodarstva in celotne družbe ob podpori in razvoju visokozmogljivega računalništva za podatkovno intenzivno modeliranje in njegove uporabe z vključenostjo v razvojne tokove na ravni EU in svetovni ravni;
 - 3 | kakovost življenja in zdravja ter varnost vseh generacij;
 - 4 | vzdržno ravnanje z viri energije, hrane in vode v podnebno zaostrenih razmerah;
 - 5 | izzivi trajnostne preobrazbe gospodarstva, predvsem s področja energetike (vključno s hrambo in viri) in trajnostne mobilnosti prihodnosti, ter s tem povezanim prehodom v krožno gospodarstvo in trajnostno družbo z upoštevanjem načel pravičnega prehoda.

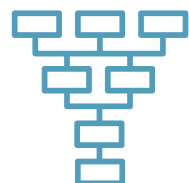
Pričakovane razvojne učinke in rezultate bo Slovenija dosegla s **petimi krovnimi cilji**, **horizontalnimi cilji** in ključnimi **ukrepi**, ki so opredeljeni v nadaljevanju, in bodo prispevali k približevanju zastavljenemu cilju uvrstitve med deset najuspešnejših držav EU, merjeno z evropskim inovacijskim indeksom. Sledenje kazalnikom v okviru evropskega inovacijskega indeksa pa bo pomagalo ugotoviti učinkovitost zastavljenih ukrepov.

Cilj 1.

Učinkovito upravljanje znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema

1

Ukrep 1.1

Umestitev znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti kot horizontalne razvojne politike.

Ukrep 1.2

Povečanje avtonomije raziskovalnih organizacij ob hkratni odgovornosti za doseganje ciljev in zmanjšanju administrativnih bremen.

Ukrep 1.3

Povezava raziskav, visokega šolstva in inovacij na ravni delovanja in institucionalnega sodelovanja v enovit in učinkovit sistem, ki bo temeljil na sinergijah in medsebojnem dopolnjevanju zmogljivosti.

Ukrep 1.4

Vzpostavitev informacijske pisarne na ravni države za zagotavljanje aktivne podpore raziskovalkam in raziskovalcem pri prenosu raziskovalnih rezultatov, periodično organiziranje dni slovenskih raziskav in inovacij ter povezano delovanje s pisarnami za prenos znanja ter projektnimi pisarnami.

Ukrep 1.5

Mednarodna evalvacija znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema ter njegovih institucij za zagotavljanje transparentnosti postopkov in delovanja institucij, ki bo temeljila na tako imenovanih »peer-counseling« dejavnostih.

Ukrep 1.6

Vzpostavitev mednarodno primerljive neodvisne presoje delovanja raziskovalnih organizacij po posameznih raziskovalnih področjih, ki bo temeljila na preglednem sistemu kazalnikov.

Ukrep 1.7

Vzpostavitev namenskih virov za popularizacijo znanstvenoraziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti, vključno s spodbujanjem razvoja regionalnih potencialov.

Ukrep 1.8

Zgraditev in zagon Centra znanosti kot osrednje institucije na področju popularizacije znanosti.

Ukrep 1.9

Povečanje kadrovskih zmogljivosti nosilcev znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema in institucij podpornega okolja, medsebojno povezovanje akterjev na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti in usklajevanje ter povezovanje v okviru ERA.

Ukrep 1.10

Usklajena priprava, izvajanje, spremljanje in evalvacija instrumentov financiranja in strateških dokumentov s ciljem spodbujanja odličnih raziskav, »dvojnega prehoda« na vseh področjih in ustreznih odzivov na družbene izzive.

Ukrep 1.11

Vzpostavitev koordiniranega procesa upravljanja celotnega raziskovalnega in razvojnega ciklusa na vseh ravneh tehnološkega razvoja TRL 1-9 na podlagi nacionalnih razvojnih potreb, še posebej Slovenske strategije pametne specializacije in v okviru strateških razvojno-inovacijskih partnerstev (SRIP).

Ukrep 1.12

Vzpostavitev enovitega sistema državnih pomoči za znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti ter raziskovalno in tehnološko opremo.

Ukrep 1.13

Nadgradnja in optimizacija konkurenčnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti po zgledu ERC (European Research Council) in EIC (European Innovation Council), vključno s prenovo evalvacijskega sistema, ciljnim financiranjem raziskovalnih in razvojnih projektov z izrazitim prebojnim potencialom in komplementarno podporo pobudam na ravni EU.

Ukrep 1.14

Vzpostavitev pogojev in spodbud za aktivno vključevanje raziskovalnih organizacij v programe mednarodnega sodelovanja (vključno z EDF – Evropskim obrambnim skladom) skupaj s spodbudami za vzpostavitev projektnih pisarn in njihovo integrirano delovanje s pisarnami za prenos znanja ter močnim sistemom nacionalne mreže kontaktnih oseb.

Ukrep 1.15

Nadaljnji razvoj zakonodaje na področju intelektualne lastnine, ureditev učinkovitega sistema varstva in rabe intelektualne lastnine, spodbuditev nastanka integriranega sistema vsebinskih visokokakovostnih storitev podpore pri oceni zdajšnje in potencialih za varstvo prihodnje intelektualne lastnine ter zagotovitev visokokakovostne podpore na področju inovativnosti tako raziskovalnim organizacijam kot podjetjem.

Ukrep 1.16

Nadaljnji razvoj zakonodaje in dobrih praks na področju varstva osebnih (posebnih vrst) podatkov in njihovega obdelovanja za namene znanstvenega raziskovanja zaradi učinkovite zaščite pravic posameznikov, preprečevanja zlorab in zagotavljanja dostopnosti podatkov, potrebnih za raziskovanje, in s tem konkurenčnega raziskovalnega okolja.

Cilj 2.

Okrepljena vlaganja
v raziskave in inovacije

2

Ukrep 2.1

Vzpostavitev sinergijskih instrumentov na področju znanosti, inovacij in visokega šolstva, ki omogočajo dopolnjevanje dejavnosti in s tem učinkovitejšo izrabo razpoložljivih sredstev.

Ukrep 2.2

Vzpostavitev sistema za doseganje sinergij in komplementarnosti med različnimi viri financiranja s poudarkom na uporabi mehanizma »pečat odličnosti« na področjih, kjer je prepoznan velik znanstveni ali inovacijski potencial.

Ukrep 2.3

Vzpostavitev pravnega okvira in podpornih mehanizmov za komplementarno uporabo sredstev EU in nacionalnih sredstev.

Ukrep 2.4

Zagotavljanje ustreznega deleža sredstev za dopolnilne ukrepe k Okvirnemu programu EU za raziskave in inovacije v tistih delih, ki so namenjeni krepitvi znanstvene odličnosti, in za ukrepe, ki bodo omogočili/izboljšali/zvišali uspešnost priprave prijav na razpise instrumentov v teh delih okvirnih programov EU.

Ukrep 2.5

Oblikovanje podlag, da bo do leta 2030 Slovenija vlagala najmanj 5 % javnih sredstev za znanstvenoraziskovalno, razvojno in inovacijsko dejavnost za skupne programe in evropska partnerstva ter raziskovalno infrastrukturo, s čimer sledimo tudi ciljem ERA.

Ukrep 2.6

Vzpostavitev sistema domačih skladov tveganega kapitala z udeležbo države, ki financira inovacije v zgodnjih fazah tehnološke razvitosti (TRL 3-7) v višini najmanj 0,5 % BDP javnih in najmanj 0,5 % BDP zasebnih sredstev.

Ukrep 2.7

Vzpostavitev dolgoročnega stabilnega institucionalnega financiranja znanstvenoraziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti javnih raziskovalnih organizacij, ki bo vključevalo temeljni in razvojni steber financiranja.

Ukrep 2.8

Zagotavljanje zadostnega obsega lastniškega financiranja inovacij prek domačih skladov tveganega kapitala s pomembnim deležem javnih sredstev v višini najmanj 0,5 % BDP.

Ukrep 2.9

Spodbujanje vlaganj gospodarstva, vpeljava kaskadnih finančnih instrumentov, raziskovalnih in inovacijskih vavčerjev za gospodarstvo zaradi spodbujanja sodelovanja med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom.

Ukrep 2.10

Ureditev ustreznih finančnih spodbud za povečanje vlaganj v raziskave in inovacije novih produktov.

Ukrep 2.11

Krepitev inovacijskega potenciala zagonskih podjetij prek oblikovanja ustreznega podpornega okolja v prvem letu delovanja (dostop do trgov in spodbud).

Cilj 3.

Karierni razvoj raziskovalcev in raziskovalk ter odlična znanost

3

Ukrep 3.1

Nadaljnji razvoj mednarodno primerljivega sistema napredovanj in akademskih izvolitev, s kriteriji, ki upoštevajo pestrost raziskovalnih karier.

Ukrep 3.2

Krepitev namenskega instrumenta za zgraditev samostojne znanstvene kariere pri raziskovalkah in raziskovalcih na začetku kariere.

Ukrep 3.3

Ureditev plačnega sistema raziskovalk in raziskovalcev, ki bo omogočal mednarodno primerljive pogoje nagrajevanja, ki bo fleksibilen in bo spodbujal raznolikost raziskovalnih karier.

Ukrep 3.4

Povečanje deleža zaposlovanja za nedoločen čas ob upoštevanju avtonomije raziskovalnih organizacij.

Ukrep 3.5

Zagotovitev evropsko primerljivih delovnih pogojev za celovit karierni razvoj raziskovalk in raziskovalcev.

Ukrep 3.6

Najmanj podvojili bomo sredstva za vključevanje mladih slovenskih znanstvenikov, ki so se izobrazili v tujini, v delo univerz in raziskovalnih inštitutov. In v skladu z absorpcijskimi zmognosti vsako leto povečevali sredstva namenjene sofinanciranju temeljnih projektov, ki jih izvajajo raziskovalci, ki se iz tujine vračajo v Republiko Slovenijo (Program dr. Aleša Debeljaka).

Ukrep 3.7

Okrepitev mednarodne, medsektorske in medinstitucionalne mobilnosti raziskovalk in raziskovalcev.

Ukrep 3.8

Povečanje obsega sredstev za odlično znanost brez vnaprej določenih tematskih prioritete ali specializacije, s pristopom »od spodaj navzgor«, vključno s podporo novorazvijajočim se raziskovalnim področjem.

Ukrep 3.9

Zagotavljanje sredstev na prednostnih področjih, opredeljenih v strateških dokumentih države in EU, ki omogočajo gradnjo kompetenc za vzpostavljanje konkurenčne prednosti v znanosti in slovenskem gospodarstvu ter širši razvoj slovenske družbe in inovativne pristope pri oblikovanju razvojnih rešitev, ki vključujejo interdisciplinarno povezovanje.

Ukrep 3.10

Vzpostavitev podpornih mehanizmov za dvig števila in vrednosti projektov okvirnega programa EU za raziskave in inovacije v okviru stebra odličnosti, ki jih kot prijavitelji oziroma gostiteljske ustanove pridobijo raziskovalne organizacije iz RS, in sicer nad povprečje EU.

Ukrep 3.11

Podpora najboljšim znanstvenim skupinam in organizacijam, ki se na svojih področjih uvrščajo v svetovni vrh.

Ukrep 3.12

Povečanje podpore vrhunskim raziskavam, raziskovalkam in raziskovalcem ter dodatno spodbujanje dobitnikov projektov ERC, MSCA in EIC kot tudi koordinatorske vloge v projektih EU za povečanje uspešnosti slovenskih prijaviteljev in širjenje znanstvene odličnosti ter internacionalizacije.

Cilj 4.

Odlična in mednarodno konkurenčna raziskovalna infrastruktura

4

Ukrep 4.1

Krepitev mehanizmov za dostop do mednarodno konkurenčne sodobne raziskovalne in tudi tehnološke infrastrukture ter gradnja komplementarnih nacionalnih infrastrukturnih zmogljivosti.

Ukrep 4.2

Posodobitev in gradnja nove raziskovalne infrastrukture na prednostnih raziskovalnih področjih.

Ukrep 4.3

Vključevanje v mednarodne raziskovalne infrastrukture zlasti s prednostnega seznama ESFRI na vseh področjih raziskav in gradnja nacionalnih infrastrukturnih zmogljivosti skladno s področnimi strateškimi dokumenti države.

Ukrep 4.4

Krepitev po EU-standardih urejenega področja raziskovalnih infrastruktur, ki bo temeljilo na komplementarnosti nacionalnih zmogljivosti in mednarodnih raziskovalnih infrastruktur.

Ukrep 4.5

Zagotovitev pogojev za delovanje evropskih centrov distribuiranih raziskovalnih infrastruktur v Sloveniji.

Ukrep 4.6

Vzpostavitev e-infrastrukture kot samostojne infrastrukture in tudi horizontalne podpore za raziskave.

Ukrep 4.7

Nadaljnji razvoj in povezovanje skupnosti, ki bo skrbelo za usklajen razvoj e-infrastrukture v Sloveniji.

Ukrep 4.8

Nadaljnji razvoj trajnih mehanizmov usposabljanja raziskovalk in raziskovalcev za uporabo raziskovalne infrastrukture in e-infrastrukture.

Ukrep 4.9

Oblikovanje novega pristopa k tehnološkim infrastrukturam za uvajanje novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev z visoko dodano vrednostjo in s tržnim potencialom v stvarnem okolju.

Ukrep 4.10

Vzpostavitev sistema upravljanja raziskovalne in tehnološke infrastrukture ob upoštevanju pravil državne pomoči.

Cilj 5.

Pospešeno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom, prenos znanja in inovacije

5

Ukrep 5.1

Proaktivno uvajanje načel odprtega inoviranja ter komercializacije tržnih inovacij.

Ukrep 5.2

Promocija prenosa znanja ter spodbujanje kulture patentiranja in drugih oblik varstva intelektualne lastnine («know-how», modeli, znamke itd.) v gospodarstvu, javnem in nevladnem sektorju ter širši javnosti.

Ukrep 5.3

Spodbujanje in promocija sodelovanja raziskovalnih organizacij in gospodarstva za prenos znanja in razvoj študijskih vsebin na področju kulture inoviranja in razvoja inovacijskih kompetenc zaposlenih.

Ukrep 5.4

Povezovanje sektorjev prek skupnih projektov med raziskovalnimi organizacijami, gospodarstvom, javnim sektorjem in drugimi deležniki v družbi ter vzpostavitev pogojev za učinkovito povezovanje raziskovalnih zavodov, visokošolskih zavodov ter zasebnega sektorja prek različnih dejavnosti za prenos in kroženje znanja.

Ukrep 5.5

Krepitev hitro rastočih podjetij s prilagojenimi finančnimi instrumenti bank in skladov, ki podjetjem v različnih fazah razvoja in rasti omogočajo dodatno podporo pri vlaganju v razvoj produktov in doseganje novih trgov, ter s podpornimi storitvami za vstop na nove trge.

Ukrep 5.6

podbujanje inovativnosti v javnem sektorju ob upoštevanju posebnosti organizacij javnega sektorja.

Ukrep 5.7

Okrepitev stabilnega in vključujočega sistema sodelovanja med raziskovalnimi organizacijami in drugimi institucijami (npr. SID banka, različni skladi in mreže itd.), ki izvajajo instrumente na področju prenosa znanja.

Ukrep 5.8

Vzpostavitev podpornega sistema za učinkovito izkoriščanje patentov v domačem v mednarodnem okolju ter sklada za intelektualno lastnino.

Ukrep 5.9

Nadgradnja obstoječih in vzpostavitev novih pisarn za prenos znanja na raziskovalnih organizacijah in pospešitev prenosa znanja v gospodarstvo, javni sektor ter širše v družbo kot enega njihovih ključnih strateških poslanstev.

Ukrep 5.10

Spodbujanje skupnega ustanavljanja podjetij (vključno z odcepljenimi podjetji) s strani znanstvenoraziskovalne sfere in gospodarstva.

Ukrep 5.11

Podpora malim in srednje velikim podjetjem s storitvami za povečanje zmogljivosti za upravljanje inovacij («enhancing innovation management capacities»), vključno s prikazom stanja inovacijskih sposobnosti podjetij in opredelitvijo akcijskega načrta za krepitev inovacijskih sposobnosti podjetij.

Ukrep 5.12

Spodbujanje strateških raziskovalno-razvojnih projektov podjetij v sodelovanju z raziskovalnimi organizacijami in državo za izdelke in storitve novih generacij in prebojnih inovacij.

Ukrep 5.13

Spodbujanje zaposlovanja oziroma dodatnega usposabljanja in mobilnosti raziskovalk in raziskovalcev v gospodarstvu, vključno s ponovno uvedbo ukrepa mladih raziskovalcev v gospodarstvu in ukrepa za začasno zaposlovanje raziskovalcev v industriji.

Ukrep 5.14

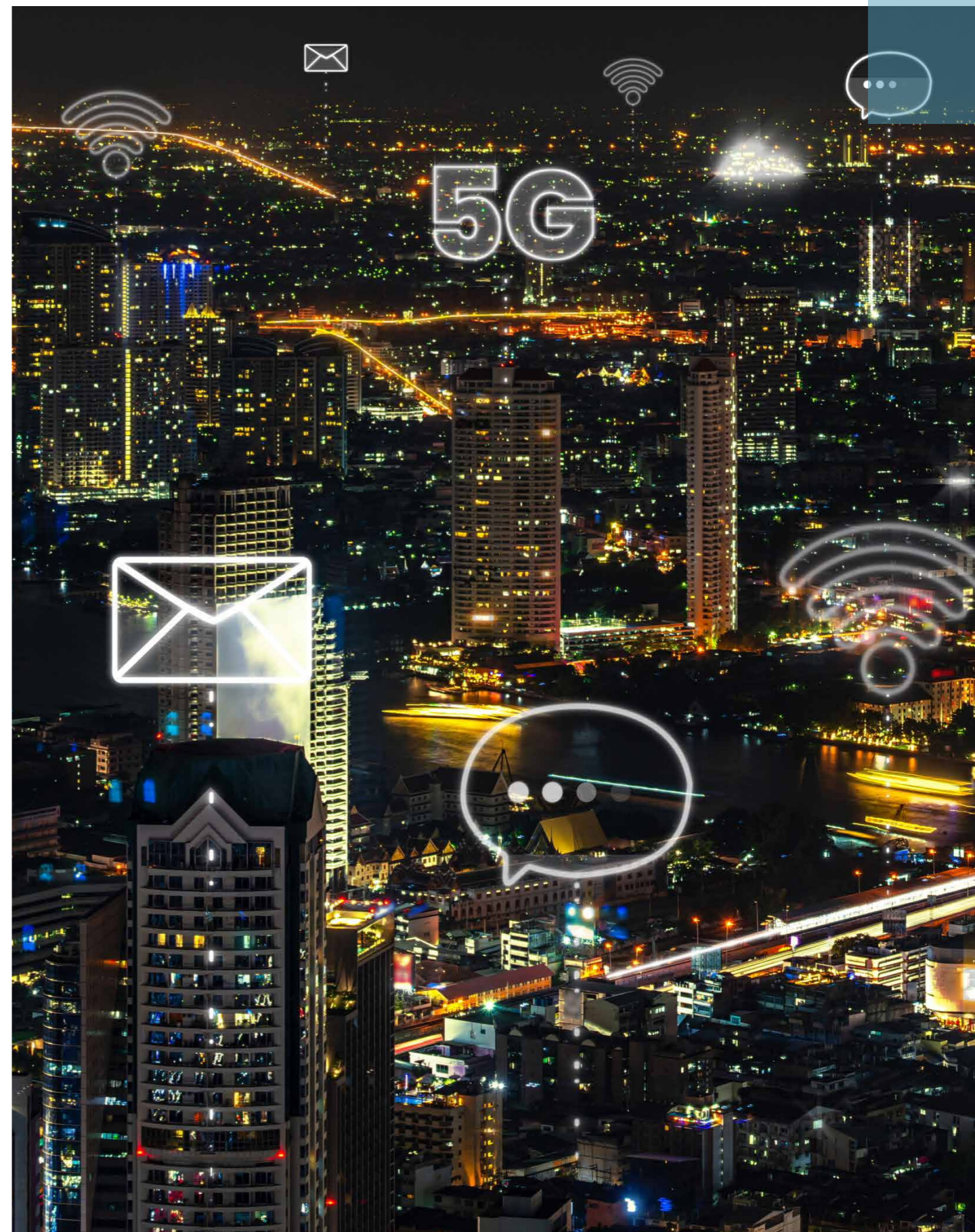
Spodbujanje raziskovalnih, razvojnih in inovacijskih sodelovalnih dejavnosti v podjetjih in raziskovalnih organizacijah z ukrepi raziskovalnih in inovacijskih vavčerjev za vsa podjetja.

Ukrep 5.15

Krepitev tehnološkega preboja podjetij oziroma skupin podjetij z novimi rešitvami in izdelki na globalni trg oziroma krepitev položaja na trgu.

Ukrep 5.16

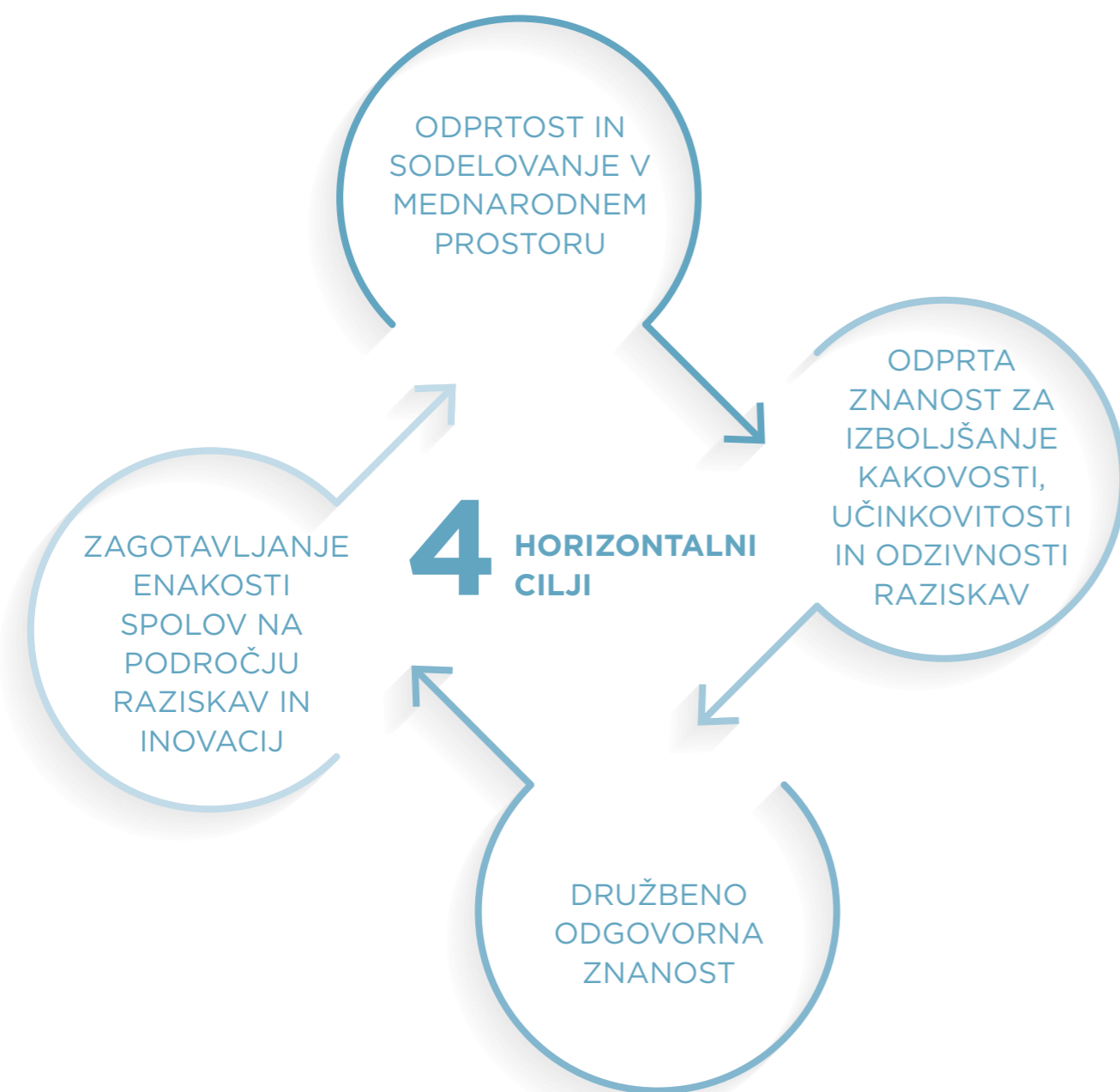
Uporaba javnih naročil za spodbujanje zasebnih vlaganj in za krepitev inovacijskih zmogljivosti pri reševanju aktualnih izzivov.

Cilj 6.

6

Horizontalni cilji

6.1. Odprtost in sodelovanje v mednarodnem prostoru

- Ukrep 6.1.1** Učinkovita vključenost v ERA s polno izkoriščenostjo njegovih instrumentov.
- Ukrep 6.1.2** Krepitev mreže strateškega dvostranskega in večstranskega sodelovanja z uspešnimi svetovnimi gospodarstvi z visokimi vložki v raziskave in inovacije.
- Ukrep 6.1.3** Vzpostavitev pogojev in sistema za pritegnitev kakovostnih strokovnjakov s celega sveta.
- Ukrep 6.1.4** Nadgradnja instrumentov za navezavo stikov s slovenskimi raziskovalkami in raziskovalci, ki delujejo v tujini.
- Ukrep 6.1.5** Povečanje podpore pridobivanju projektov okvirnega programa EU za raziskave in inovacije s področja širjenja sodelovanja in spodbujanja odličnosti («Spreading Excellence and Widening Participation»).

6.2. Odprta znanost za izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odzivnosti raziskav

- Ukrep 6.2.1** Učinkovito upravljanje in financiranje razvoja in zagotavljanja mednarodne skladnosti nacionalnega ekosistema odprte znanosti, s tem povezanih nacionalnih struktur in infrastruktur ter vključevanje v mednarodne povezave in infrastrukture.

Ukrep 6.2.2 Uvedba sodobnih pristopov vrednotenja znanstvenoraziskovalne dejavnosti v skladu z načeli odprte znanosti (kot npr. DORA (Sanfranciška deklaracija o vrednotenju raziskovalne dejavnosti/ San Francisco Declaration on Research Assessment), Leidenski manifest o vrednotenju znanosti (Leiden manifesto for research metrics), smernice ERA (European Research Area and Innovation Committee/ Odbor za evropski raziskovalni prostor in inovacije)) za povečanje kakovosti in vpliva raziskav.

Ukrep 6.2.3 Zagotavljanje skladnosti rezultatov znanstvenih raziskav z načeli FAIR (najdljivi/»Findable«, dostopni/»Accessible«, povezljivi/»Interoperable« in ponovno uporabljivi/»Reusable«) ter zagotovitev polne in takojšnje odprte dostopnosti (ob upoštevanju upravičenih izjem).

Ukrep 6.2.4 Vzpostavitev nacionalne skupnosti za odprto znanost za uvajanje in spremljanje odprte znanosti v Sloveniji ter vključevanje v ERA in širše.

Ukrep 6.2.5 Spodbujanje razvoja občanske znanosti in vključevanje javnosti v znanstvenoraziskovalno dejavnost.

Ukrep 6.2.6 Spodbujanje razvoja nacionalne znanstvene založniške dejavnosti za delovanje po načelih odprte znanosti.

6.3. Družbeno odgovorna znanost (etika in integriteta v raziskavah in pri raziskovalkah in raziskovalcih)

Ukrep 6.3.1 Vzpostavitev nacionalnega sveta za etiko in integriteto v znanosti.

Ukrep 6.3.2 Sprejetje nacionalnih smernic za etiko, poštenje in dobre prakse v znanstvenem delovanju raziskovalk in raziskovalcev kot temelj za kodekse posameznih raziskovalnih organizacij po zgledu držav EU.

Ukrep 6.3.3 Spodbujanje raziskovalnih organizacij k zagotavljanju in spoštovanju visoke ravni etičnosti prek institucionalnih opredelitev postopkov za preprečevanje neetičnih ravnanj in postopkov v primeru kršitev.

Ukrep 6.3.4 Zagotovitev ustreznih teles za etično presojo raziskav po posameznih občutljivih področjih zaradi dviga kakovosti raziskav in uspešnosti sodelovanja v okvirnih programih EU za raziskave in inovacije.

Ukrep 6.3.5 Obvezno delovanje raziskovalnih organizacij skladno z Evropsko listino za raziskovalce in Kodeksom ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev.

Ukrep 6.3.6 Spodbujanje raziskovalnih organizacij k pridobitvi evropskega znaka za odličnost človeških virov v raziskovanju (»Human Resources Strategy for Researchers« (HRS4R)).

6.4. Zagotavljanje enakosti spolov na področju raziskav in inovacij

Ukrep 6.4.1

Okrepitev odgovornosti javnih raziskovalnih organizacij za strukturne spremembe, povezane z načeli enakosti spolov ter drugimi presečnimi področji, ter uvedba institucionalnih načrtov za enakost spolov kot obveznega strateškega dokumenta institucij na področju raziskav in inovacij, ki za svoje delovanje prejemajo javna sredstva.

Ukrep 6.4.2

Spodbujanje oblikovanja mehanizmov za preprečevanje spolnega nadlegovanja in drugih oblik spolnega nasilja na ravni raziskovalnih organizacij.

Ukrep 6.4.3

Upoštevanje doseganja ciljev na področju enakosti spolov pri ocenjevanju raziskovalnih organizacij v okviru stabilnega institucionalnega financiranja.

Ukrep 6.4.4

Upoštevanje enakosti spolov pri financiranju raziskav, vključno z uveljavitvijo dimenzije spola v vsebine raziskovalnih dejavnosti.

Ukrep 6.4.5

Zagotavljanje enakosti spolov pri nagrajevanju ter imenovanjih delovnih teles na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti.

Ukrep 6.4.6

Imenovanje strokovnega telesa ministrstva za podpiranje promocijskih dejavnosti, prepoznavanje sistemskih ovir ter pomoč pri pripravi pravnih aktov in drugih strateških dokumentov na področjih enakosti spolov in drugih presečnih področjih, ki so v pristojnosti ministrstva, pristojnega za znanost.

Ukrep 6.4.7

Zagotavljanje celovitejših in preglednejših podatkov, ločenih po spolu, za učinkovitejše oblikovanje politik ter spremljanje uresničevanja ukrepov na področju enakosti spolov v znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti.

Ukrep 6.4.8

Vzpostavitev nacionalne kontaktne točke, ki bo nudila podporo prijaviteljem na razpise okvirnih programov EU za raziskave in inovacije ali nacionalne razpise ter usposabljanja in izobraževanja na področju enakosti spolov.

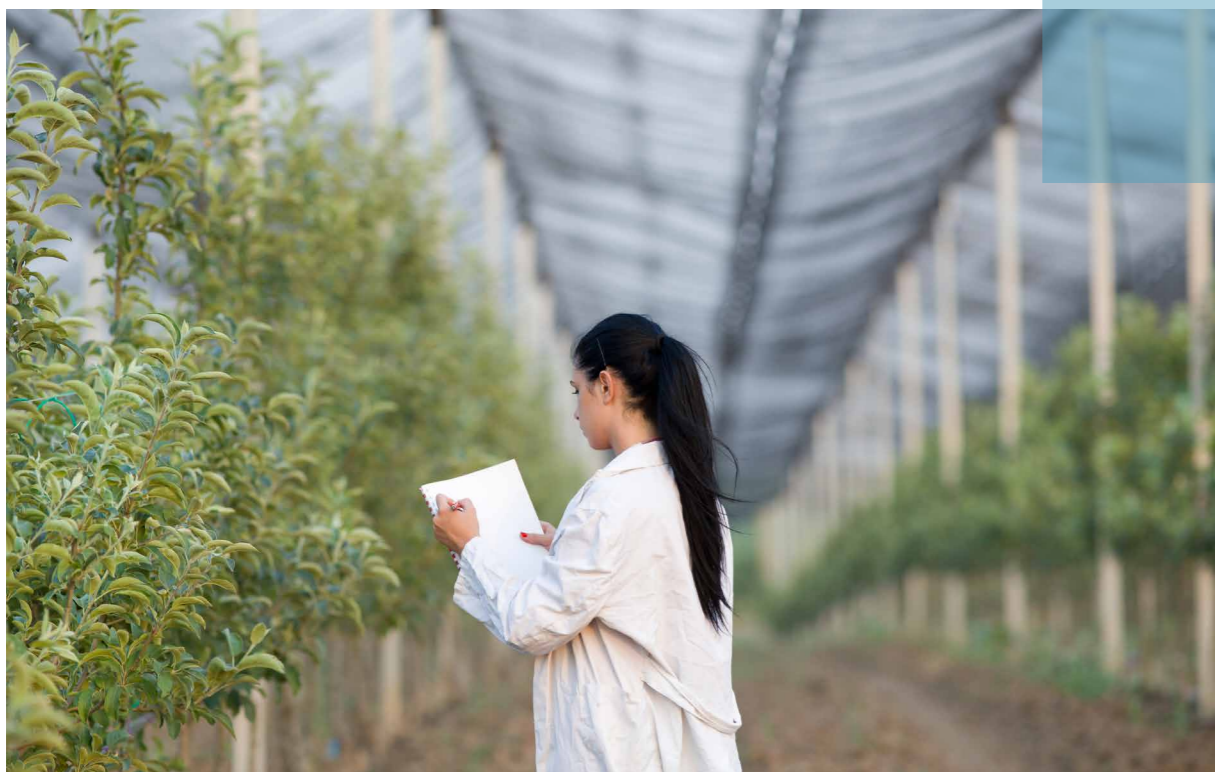
Spremljanje uresničevanja strateških ciljev 2021–2030

Za uresničevanje ReZrIS30 so odgovorni ministri, pristojni za znanost, razvoj in tehnologijo ter ostali resorji, skladno s svojimi pristojnostmi. O njenem uresničevanju poročajo Vladi RS, ki s poročilom seznanja Državni zbor RS.

Rezultate in učinke ter razvoj na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti, vključno z izvajanjem znanstvenoraziskovalne in inovacijske strategije, spremlja tudi Razvojni svet Republike Slovenije.

Ministrstvo, pristojno za znanost, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za tehnologijo, in v sodelovanju s strokovnjaki iz tujine (»peer counseling«) periodično pripravi analizo doseganja strateških ciljev, analizira dejavnike tveganj ter posodobi ukrepe za njihovo obvladovanje in zmanjševanje njihovih negativnih posledic.

Skladno z ugotovitvami iz evalvacij in analiz se po potrebi pripravi posodobitev akcijskih načrtov za uresničevanje ReZrIS30.

Vključevanje deležnikov v proces priprav ReZrIS30

ReZrIS30 je osnovana na izhodiščih SZT, ki je strokovno posvetovalno telo Vlade RS na področju raziskovalne dejavnosti in ga sestavljajo tudi predstavniki raziskovalcev in raziskovalk, nosilcev tehnološkega razvoja in gospodarskih družb, reprezentativnih sindikatov ter javnosti. Pri pripravi besedila ReZrIS30 je sodelovala tudi skupina zunanjih strokovnjakov, ki je na podlagi izhodišč SZT sooblikovala osnutek besedila ReZrIS30.

Prav tako je bil osnutek ReZrIS30 5. julija 2021 poslan v javno razpravo, ki je trajala do 4. avgusta 2021. Na osnutek se je odzvalo 31 organizacij in posameznikov. Osnutek ReZrIS30 je bil predstavljen tudi neposredno deležnikom, in sicer na predstavitvi SVIZ 2. septembra 2021, na predstavitvi združenju ASEF 3. septembra 2021, na dogodku SRIP – MATPRO 7. oktobra 2021, na seji KOsRIS 14. oktobra 2021. Izvedena je bila tudi serija šestih delavnic, odprtih za vse zainteresirane. Delavnice so bile osredotočene na posamezna poglavja ReZrIS30 in so bile izvedene v obdobju od 25. do 28. oktobra 2021.

Zaradi vzporedne in komplementarne priprave Nacionalnega programa visokega šolstva in ReZrIS30 je bil 15. septembra 2021 po virtualni platformi organiziran še dodaten posvet z raziskovalnimi organizacijami.

Akcijski načrti uresničevanja ReZrIS30, ki jih sprejme vlada

Ministrstvo, pristojno za znanost, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za tehnologijo, v enem letu po sprejetju ReZrIS30 pripravi področne akcijske načrte uresničevanja ReZrIS30, ki so navedeni v uvodu. V akcijskih načrtih se opredelijo načrt dejavnosti v okviru zapisanih ukrepov, terminski načrt izvedbe, odgovorni nosilec ukrepa in sodelujoči pri izvedbi, predvideni kazalniki na ravni ukrepov, mehanizmi in viri financiranja ter se pošljejo v sprejetje Vladi RS.

Kazalniki za spremljanje učinkovitosti nacionalne politike za izvajanje in pospeševanje znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti

Slovenija se z ReZrIS30 močno vpenja v Evropski raziskovalni prostor, pri čemer se njena uspešnost meri v odnosu do drugih držav članic. Standardno analitično orodje v tem okviru predstavlja sistem kazalnikov, v okviru katerega se na podlagi sestavljenega evropskega inovacijskega indeksa merijo prednosti in slabosti znanstvenoraziskovalnih in inovacijskih sistemov držav članic EU ter njihov napredek. Elementi sestavljenega indeksa/posamezni kazalniki kažejo na ustreznost ukrepov na posameznem področju. Za spremljanje uspešnosti izvajanja znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike se bodo spremljali posamezni kazalniki glede na druge države članice EU in glede na časovno dimenzijo.

Struktura evropskega inovacijskega indeksa v letu 2021 temelji na štirih sklopih kazalnikov in dvanajstih inovacijskih dimenzijah, kar skupaj predstavlja 32 kazalnikov. Ob spremembi metodologije Evropskega inovacijskega indeksa se bo pri spremljanju sledilo spremenjeni metodologiji.

V letu 2021 je sistem kazalnikov evropskega inovacijskega indeksa opredeljen v dokumentu European Innovation Scoreboard 2021 – Methodology Report⁴.

⁴Dostopno na: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45971>, 18. 10. 2021.

Okvirni pogoji

Človeški viri	Novi doktorji znanosti s področja naravoslovja in tehnike
	Delež populacije v starosti 25–34 let s terciarno izobrazbo
	Prebivalstvo v starosti 25–64, vključeno v vseživljenjsko učenje
Privlačnost raziskovalnega sistema	Mednarodne znanstvene objave
	10 % najbolj citiranih objav
	Tuji doktorski študentje
Digitalizacija	Pokritost s širokopasovnimi povezavami
	Osebe, ki presegajo osnovne digitalne spretnosti

Vlaganja

Finance in podpora	Vlaganja v RRD javnega sektorja
	Naložbe tveganega kapitala
	Neposredno državno financiranje in davčne olajšave, uveljavljene v poslovnem sektorju
Naložbe podjetij	Izdatki za raziskave in razvoj poslovnega sektorja
	Izdatki za inovacije, ki niso povezani z RRD
	Izdatki za inovacije v inovacijsko aktivnih podjetjih na zaposlenega
Uporaba informacijskih tehnologij	Podjetja, ki svojim zaposlenim nudijo razvoj ali nadgradnjo veščin IKT
	Zaposleni strokovnjaki IKT

